

PŘEHLED SOCIÁLNÍCH DÁVEK

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY

1, Porodné

Tato jednorázová dávka se přispívá rodinám s nízkými příjmy. Je spojená s náklady související a narozením dítěte a vypočítává se z hranice příjmů v rodině. Nárok na porodné má rodina, jíž se narodilo první či druhé dítě živé. Je to tzv. dávka testovaná což znamená, že je poskytována v závislosti na výši příjmu. Na první dítě připadá porodné cca 13 000,- Kč a na druhé dítě přibližně 10 000,- Kč.

2, Rodičovský příspěvek

Na tuto dávku má nárok rodič, který se po celý kalendářní rok osobně, celodenně a řádně stará o dítě. Je dána ve výši 220 000,- Kč a musí být vyplacena nejdéle do 4 let věku dítěte. Rodičovský příspěvek má podmínku, že dítě mladší 2 let navštěvuje jesle, mateřskou školu či jiné mateřské zařízení pro děti v předškolním věku nepřevyšuje 46 hodin v kalendářním měsíci. Dítě může tyto instituce navštěvovat, ale navštěvovaná doba nesmí převýšit 4 hodiny denně, ale pro dítě se zdravotním postižením je tento rozsah stanoven na 6 hodin denně. Jde o dávku netestovanou, takže příjmy rodiče nejsou sledovány. Může teda spolu s rodičovským příspěvkem dělat i jinou výdělečnou činnost pro blahobyt rodiny.

3, Přídavek na dítě

Jedná se o dlouhodobě poskytovanou dávku pro rodiny s dětmi. Nárok na tuto dávku mají rodiny s příjmem do 2,7násobku životního minima. Je rozdělen do 3 výši dávek, která je dělena věkem dítěte a druhu a výši příjmů rodiny. Jedná se tedy o dávku testovanou. Příspěvek se pohybuje od 500,-Kč až do 1 000,-Kč měsíčně.

4, Příspěvek na bydlení

Stát pomocí této dávky přispívá rodinám na bydlení či jednotlivcům s nízkými příjmy. Nárok na tuto dávku má každý, kdo vlastní nebo je nájemníkem bytu, kde je veden jeho trvalý pobyt, a 30 % z jeho příjmu nestačí k pokrytí nákladů na bydlení. V Praze je tato hranice stanovena na 35 %. Jde o dávku testovanou.

5, Pohřebné

Jedná se o dávku netestovanou a nárok na ní má osoba, jež vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti či osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte. Zemřelá osoba musí mít ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR. Jedná se pevně stanovenou částku 5 000,-Kč.

HMOTNÁ NOUZE

Jedná se o formu pomoci osobám, jejichž příjmy nejsou dostačující, která je má motivovat ke snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb, za předpoklad, že každá osoba, která pracuje se musí mít lépe než ta, která nepracuje a popřípadě se práci vyhýbá. Nárok má osoba, která má nedostatečné příjmy a její sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni přijatelné pro společnost. Dělí se na tři příspěvky:

1, Příspěvek na bydlení

Je to základní dávkou pomoci v hmotné nouzi. Vzniká rodině či osobě, pokud jim při odečtení všech přiměřených nákladů na bydlení nestačí příjem na živobytí. Příspěvek je stanoven individuálně na základě motivace, snažení a možností jedince či rodiny. Odvíjí se od existenčního a životního minima. Tato částka se může zvýšit, pokud je zdravotní stav osoby nedostatečný, podle doporučení příslušného odborného lékaře.

2, Doplátek na bydlení

Tato dávka řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvků na bydlení ze systému sociální podpory. Osoba musí být užívat na základě smlouvy, rozhodnutí či jiného titulu či musí být přímo vlastníkem. Podmínkou tohoto doplatku je získání nároku na příspěvek na živobytí. Výše doplatků je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení zůstala osobě či rodině částka na živobytí.

3, Mimořádná okamžitá pomoc

Je poskytována těm, kteří se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit. Zákon stanovil 6 takovýchto situací:

- přesto že nejsou plněny podmínky pro poskytnutí opakovaných dávek, je v případě jejich neposkytnutí hrozba vážné újmy na zdraví. Lze proto dávku poskytnout v částce, která doplní příjem osoby do výše existenčního minima.
- postižení vážnou mimořádnou událostí. Jedná se spíše o živelné pohromy atd. Dávku lze poskytnout do výše 15násobku částky životního minima, což je až do výše 51 150,- Kč.
- osoba, která má nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje spojeného s úřední korespondencí. Jedná se např. o zaplacení poplatku za vystavení duplikátů osobních dokladů.
- pokud nemá osoba dostatek prostředků k nákupu nebo opravě předmětů dlouhodobé potřeby. Lze částku vyplatit do výše těchto výdajů.
- pokud nemá osoba dostatek prostředků k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatření dětí a na zajištění nezbytných činností související se sociálně-právní ochranou dětí.
- pokud je osoba ohrožena sociálním vyloučením. Jde především o osoby navracející se z vězení, dětského domova či z pěstounské péče. Výše dávky může být až 1 000,- Kč a může být v průběhu roku poskytnuta opakovaně.

Dále jsou to dávky, které jsou určeny pro osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby, jde o tzv.

PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

Jde o sociální dávku určenou nemocným a nemohoucím, kteří se kvůli svému vážnému zdravotnímu stavu nejsou schopni o sebe sami postarat, a tak se neobejdou bez pomoci jiné fyzické osoby při zvládnání každodenních činností. Nemocný musí mít svůj nepříznivý stav potvrzený od lékaře v trvání minimálně jednoho roku. Vyplácí se přímo nemocnému, který z tohoto příspěvku může hradit služby blízké osoby či pečovatelskou službu. Při sociálním šetření se posuzuje při kolika činnostech každodenního dne vyžaduje nemocný asistenci. Patří sem mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání, tělesná hygiena, výkon fyzické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity či péče o domácnost. Po šetření se rozhodne o stupni závislosti – lehká, střední, těžká, úplná.

Výše příspěvku na péči pro osoby do 18 let věku činí za kalendářní měsíc:

- 3 300 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 6 600 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 9 900 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 13 200 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Výše příspěvku na péči pro osoby starší 18 let činí za kalendářní měsíc:

- 880 Kč, jde-li o stupeň I (lehká závislost)
- 4 400 Kč, jde-li o stupeň II (středně těžká závislost)
- 8 800 Kč, jde-li o stupeň III (těžká závislost)
- 13 200 Kč, jde-li o stupeň IV (úplná závislost)

Řízení o příspěvku na péči

Řízení o přiznání příspěvku na péči se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopisu předepsaném ministerstvem (žádosti jsou k dispozici na kontaktních pracovištích krajských poboček Úřadu práce nebo na Integrovaném portálu MPSV v sekci Elektronické formuláře). Žádost se podává na kontaktním pracovišti krajské pobočky Úřadu práce. Příslušnost se určuje dle místa trvalého pobytu žadatele o příspěvek.

Krajská pobočka Úřadu práce (sociální pracovník) provádí pro účely rozhodování o příspěvku nejprve sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v jejím přirozeném sociálním prostředí. Následně krajská pobočka Úřadu práce zašle příslušné okresní správě sociálního zabezpečení žádost o posouzení stupně závislosti osoby. Při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Na základě tohoto posudku pak krajská pobočka Úřadu práce vydá rozhodnutí o tom, zda se příspěvek na péči přiznává či nikoliv. Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat. Odvolání se podává k úřadu, který napadené rozhodnutí vydal, o odvolání pak rozhoduje MPSV.

Výplata příspěvku na péči

Příspěvek na péči se vyplácí měsíčně, a to v kalendářním měsíci, za který náleží. Příspěvek na péči vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o příspěvku. Příspěvek se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem nebo poštovním poukazem.

Zvýšení příspěvku na péči

Příspěvek na péči může být zvýšen o částku 2 000 Kč měsíčně, a to v případě splnění podmínek jednoho ze dvou následujících důvodů:

1. z důvodu nízkého příjmu oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných, a to

nezaopatřenému dítěti do 18 let věku, kterému náleží příspěvek na péči (výjimkou je dítě, kterému náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte ze systému dávek pěstounské péče podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí; dítě, jemuž nenáleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, protože požívá důchod z důchodového pojištění, který je stejný nebo vyšší než tento příspěvek, a dítě, které je v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež)

rodiči, kterému náleží příspěvek na péči, a který pečuje o nezaopatřené dítě do 18 let věku, jestliže rozhodný příjem oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných je nižší než dvojnásobek částky životního minima oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných podle zákona o životním a existenčním minimu.

2. z důvodu podpory zdravotně postižených dětí předškolního věku

zvýšení příspěvku na péči náleží nezaopatřenému dítěti od 4 do 7 let věku, kterému náleží příspěvek na péči ve stupni III (těžká závislost) nebo stupni IV (úplná závislost). Výjimkou je dítě, kterému náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte ze systému dávek pěstounské péče podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí; dítě, jemuž nenáleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, protože požívá důchod z důchodového pojištění, který je stejný nebo vyšší než tento příspěvek, a dítě, které je v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež.

Povinnosti účastníků řízení

- Účastníci řízení jsou povinni:
 - podrobit se sociálnímu šetření pro účely přiznání příspěvku na péči,
- písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do 8 dnů všechny změny, které mohou mít vliv na nárok, výši nebo výplatu příspěvku na péči,
- využívat příspěvek na zabezpečení potřebné pomoci.
- V případě nesplnění povinností může být výplata příspěvku po předchozím upozornění zastavena.

Důležité upozornění

Výše uvedený text uvádí pouze zjednodušené podmínky pro poskytnutí dávek. Úplnou informaci naleznete v právních předpisech. Případné dotazy k Vaší konkrétní situaci řešte na kontaktním pracovišti krajské pobočky Úřadu práce v místě Vašeho bydliště.

Formuláře žádostí jsou k dispozici na kontaktních pracovištích krajských poboček Úřadu práce nebo dostupné na stránkách Integrovaného portálu MPSV v sekci Elektronické formuláře.

Přijetí žádosti Vám nemůže být odepřeno. Pouze na základě podané žádosti a po zhodnocení plnění podmínek může být rozhodnuto, zda máte nebo nemáte na danou dávku nárok.

V případě nesouhlasu s rozhodnutím, máte možnost podat opravný prostředek (odvolání). Věnujte pozornost informacím uvedeným v „Poučení“ rozhodnutí.

DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Při splnění podmínek má nárok na tuto dávky fyzické osoby, jestliže je na území ČR hlášena k trvalému pobytu a má zde bydliště. Zákon o poskytování dávek osobám postižením upravuje 3 druhy pomoci:

1, Příspěvek na mobilitu

Je to opakující se nároková dávka, která je určena osobě staršího jednoho roku, která má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P nebo se opakovaně za úhradu dopravuje nebo je dopravována. Jde i o osoby, kterým není poskytována pobytová služba podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením nebo v domově pro seniory aj. Příspěvek je určen i pro osoby, které z důvodů hodných zvláštního zřetele může být příspěvek na mobilitu přiznán i osobě, které jsou poskytovány pobytové sociální služby. Výše dávky je 550,- Kč měsíčně.

2, Příspěvek na zvláštní pomůcku

Na tuto dávku má nárok ten, kdo má těžkou vadu nosného či pohybového ústrojí, těžkou sluchovou vadu či zrakové postižení. Musí se jednat o dlouhodobě nepříznivý stav, trvající déle než 1 rok. Podmínkou je věk pacienta, zda pomůcka umožní osobě sebeobsluhu nebo je potřeba spíše k realizaci pracovního uplatnění.

3, Průkaz osoby se zdravotním postižením

Nárok na tento průkaz mají osoby se zdravotním postižením starší 1 roku, které omezuje jeho schopnosti pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Průkaz s označením TP má osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Průkaz označený symbolem ZTP má osoba s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Nárok na průkaz osoby označený symbolem ZTP/P má osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra.